

Gramova matice

Věta: Nechť V je prostor se skalárním součinem a bazí $X = (\mathbf{v}_1, \dots, \mathbf{v}_n)$. Potom takzvaná *Gramova matice* $\mathbf{A}$ definovaná $a_{ij} = \langle \mathbf{v}_i | \mathbf{v}_j \rangle$ splňuje: $\forall \mathbf{u}, \mathbf{w} \in V : \langle \mathbf{u} | \mathbf{w} \rangle = [\mathbf{w}]_X^H \mathbf{A}^T [\mathbf{u}]_X$

Všimněte si, že když je X ortonormální báze, pak $\mathbf{A} = \mathbf{I}_n$.

Důkaz: Označme $[\mathbf{u}]_X = (\alpha_1, \dots, \alpha_n)^T$, $[\mathbf{w}]_X = (\beta_1, \dots, \beta_n)^T$,

t.j. $\mathbf{u} = \sum_{i=1}^n \alpha_i \mathbf{v}_i$ a $\mathbf{w} = \sum_{j=1}^n \beta_j \mathbf{v}_j$. Dostáváme

$$\langle \mathbf{u} | \mathbf{w} \rangle = \left\langle \sum_{i=1}^n \alpha_i \mathbf{v}_i \left| \sum_{j=1}^n \beta_j \mathbf{v}_j \right. \right\rangle = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n \alpha_i \bar{\beta}_j \langle \mathbf{v}_i | \mathbf{v}_j \rangle = [\mathbf{w}]_X^H \mathbf{A}^T [\mathbf{u}]_X$$

Vlastnosti Gramovy matice:

- ▶ Z $\langle \mathbf{v}_i | \mathbf{v}_j \rangle = \overline{\langle \mathbf{v}_j | \mathbf{v}_i \rangle}$ máme $a_{ij} = \bar{a}_{ji}$, t.j. matice je *hermitovská*
- ▶ Z $\langle \mathbf{u} | \mathbf{u} \rangle > 0$ pro $\mathbf{u} \neq \mathbf{0}$ máme $[\mathbf{u}]_X^H \mathbf{A}^T [\mathbf{u}]_X > 0$.

Pozitivně definitní matice

Definice: Pokud hermitovská matice $\mathbf{A}$ řádu n vyhovuje $\forall \mathbf{x} \in \mathbb{C}^n \setminus \mathbf{0} : \mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} > 0$, pak je matice *pozitivně definitní*.

Aplikace:

- ▶ Hledání extrémů reálné funkce více proměnných
— je-li (tzv. *Hessova*) matice získaná parciálními derivacemi druhého řádu pozitivně definitní, pak jde o lokální minimum.
- ▶ Rozšíření optimalizačních programů.

Příklad: $\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 5 \end{pmatrix}$ ... ale jak lze podmínku $\mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} > 0$ ověřit pro všechna $\mathbf{x} \in \mathbb{C}^2 \setminus \mathbf{0}$?

Cvičení: Ukažte, že pokud $\mathbf{A}, \mathbf{B}$ jsou pozitivně definitní stejného řádu, pak $\mathbf{A} + \mathbf{B}$ a $\mathbf{A}^{-1}$ jsou také pozitivně definitní.

Charakteristika pozitivně definitních matic

Věta: Pro hermitovskou matici $\mathbf{A}$ jsou následující podmínky ekvivalentní:

1. $\mathbf{A}$ je pozitivně definitivní

2. $\mathbf{A}$ má všechna vlastní čísla kladná

3. Existuje regulární matice $\mathbf{U}$ taková, že $\mathbf{A} = \mathbf{U}^H \mathbf{U}$

Choliského rozklad

Důkaz: $1 \Rightarrow 2$: Protože $\mathbf{A}$ je hermitovská, má vlastní čísla reálná. Nechť $\mathbf{x}$ je netriviální vlastní vektor odpovídající vlastnímu číslu λ . Potom $0 < \mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} = \lambda \mathbf{x}^H \mathbf{x} = \lambda \langle \mathbf{x} | \mathbf{x} \rangle$. Z $\langle \mathbf{x} | \mathbf{x} \rangle > 0$ máme $\lambda > 0$.

$2 \Rightarrow 3$: Protože $\mathbf{A}$ je hermitovská, existují unitární $\mathbf{R}$ a diagonální $\mathbf{D}$ takové, že $\mathbf{A} = \mathbf{R}^H \mathbf{D} \mathbf{R}$. Vezměme diagonální $\tilde{\mathbf{D}} : \tilde{d}_{ij} = \sqrt{d_{ij}}$ a $\mathbf{U} = \tilde{\mathbf{D}} \mathbf{R}$. Nyní $\mathbf{U}^H \mathbf{U} = (\tilde{\mathbf{D}} \mathbf{R})^H \tilde{\mathbf{D}} \mathbf{R} = \mathbf{R}^H \tilde{\mathbf{D}}^H \tilde{\mathbf{D}} \mathbf{R} = \mathbf{R}^H \mathbf{D} \mathbf{R} = \mathbf{A}$. $\mathbf{U}$ je regulární, protože unitární i diagonální matice jsou regulární.

$3 \Rightarrow 1$: Pokud $\mathbf{x} \in \mathbb{C}^n \setminus \mathbf{0}$, pak $\mathbf{U} \mathbf{x} \neq \mathbf{0}$, protože $\mathbf{U}$ je regulární.

Nyní: $\mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} = \mathbf{x}^H \mathbf{U}^H \mathbf{U} \mathbf{x} = (\mathbf{U} \mathbf{x})^H \mathbf{U} \mathbf{x} = \langle \mathbf{U} \mathbf{x} | \mathbf{U} \mathbf{x} \rangle > 0$.

nah. $\tilde{\mathbf{D}} \cdot \tilde{\mathbf{D}} = \mathbf{D}$, resp. ; $\tilde{\mathbf{D}} \tilde{\mathbf{D}} = \mathbf{0}$

Choleského rozklad

Věta: Pro každou pozitivně definitní matici $\mathbf{A}$ existuje *unikátní* horní trojúhelníková matice $\mathbf{U}$ s kladnou diagonálou taková, že $\mathbf{A} = \mathbf{U}^H \mathbf{U}$. Matice $\mathbf{U}$ se nazývá *Choleského rozklad*.

Input: Hermitovská matice $\mathbf{A}$

Output: Choleského rozklad $\mathbf{U}$, pokud je $\mathbf{A}$ pozitivně definitní

for $i = 1, \dots, n$ **do**

$$u_{ii} = \sqrt{a_{ii} - \sum_{k=1}^{i-1} \overline{u_{ki}} u_{ki}}$$

if $u_{ii} \notin \mathbb{R}^+$ **then** STOP, $\mathbf{A}$ není pozitivně definitivní;

for $j = i + 1, \dots, n$ **do**

$$u_{ij} = \frac{1}{u_{ii}} \left(a_{ij} - \sum_{k=1}^{i-1} \overline{u_{ki}} u_{kj} \right)$$

end

end

Cholského rozklad, využítí:

Řešení soustavy $Ax = b$

2 rozkladů máme: $A = U^H \cdot U$

$$\begin{aligned} Ax &= U^H U x = b \\ Ax &= U^H y = b \\ y &= Ux \end{aligned}$$

$$Ux = y$$

$$U^H y = b$$

→ Tedy vyřešíme první část,
pak dosadíme výsledek a
vyřešíme druhou část.

Příklad — Choleského rozklad

Pro danou hermitovskou matici A určete horní trojúhelníkovou matici U s kladnou diagonálou splňující: $A = U^H U$

$$\begin{array}{c|cccc}
 & & & & & 2 & 1 & 0 & -1 \\
 & & & & & 0 & 1 & 2 & 3 \\
 & & & & & 0 & 0 & 1 & 1 \\
 & & & & & 0 & 0 & 0 & 3 \\
 \hline
 U^H & U & & & & 2 & 0 & 0 & 0 \\
 & A & & & & 4 & 2 & 0 & -2 \\
 & & & & & 1 & 1 & 0 & 0 \\
 & & & & & 0 & 2 & 1 & 0 \\
 & & & & & -1 & 3 & 1 & 3 \\
 & & & & & -2 & 2 & 7 & 20
 \end{array}$$

$$u_{ij} = \sqrt{a_{ij} - \sum_{k=1}^{i-1} \overline{u_{ki}} u_{kj}}$$

2	1	0	-1
0	1	2	3
0	0	?	.
0	0	0	.
2	0	0	0
1	1	0	0
0	2	?	0
-1	3	.	.

$$u_{ij} = \frac{1}{u_{ii}} \left(a_{ij} - \sum_{k=1}^{i-1} \overline{u_{ki}} u_{kj} \right)$$

2	1	0	-1
0	1	2	3
0	0	1	?
0	0	0	.
2	0	0	0
1	1	0	0
0	2	1	0
-1	3	.	.

Správnost výpočtu Choleského rozkladu

Předpokládejme, že algoritmus selže *
během i -té iterace, tj. $\alpha \leq \mathbf{u}^H \mathbf{u}$.
Máme $\tilde{\mathbf{A}} = \tilde{\mathbf{U}}^H \tilde{\mathbf{U}}$ a $\mathbf{a} = \tilde{\mathbf{U}}^H \mathbf{u}$.

$$\begin{array}{c}
 \mathbf{U} \\
 \tilde{\mathbf{U}} \\
 \mathbf{u}
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 i \\
 \tilde{\mathbf{U}} \\
 \mathbf{u}
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 \tilde{\mathbf{U}} \\
 \mathbf{u}
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 \mathbf{u} \\
 * \\
 \mathbf{a} \\
 \alpha
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 \mathbf{A} \\
 \mathbf{a} \\
 \alpha
 \end{array}$$

Nechť $\mathbf{x}^T = \begin{bmatrix} \tilde{\mathbf{x}}^T & 1 & 0 \dots 0 \end{bmatrix}$ kde $\tilde{\mathbf{x}} = -\tilde{\mathbf{U}}^{-1} \mathbf{u}$.

$$\begin{aligned}
 \text{Nyní } \mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} &= \\
 &= \tilde{\mathbf{x}}^H \tilde{\mathbf{A}} \tilde{\mathbf{x}} + \tilde{\mathbf{x}}^H \mathbf{a} + \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} + \alpha \\
 &= (-\tilde{\mathbf{U}}^{-1} \mathbf{u})^H (\tilde{\mathbf{U}}^H \tilde{\mathbf{U}}) (-\tilde{\mathbf{U}}^{-1} \mathbf{u}) + \\
 &\quad (-\tilde{\mathbf{U}}^{-1} \mathbf{u})^H (\tilde{\mathbf{U}}^H \mathbf{u}) + (\tilde{\mathbf{U}}^H \mathbf{u})^H (-\tilde{\mathbf{U}}^{-1} \mathbf{u}) + \alpha \\
 &= \mathbf{u}^H \mathbf{u} - \mathbf{u}^H \mathbf{u} - \mathbf{u}^H \mathbf{u} + \alpha = \alpha - \mathbf{u}^H \mathbf{u} \leq 0
 \end{aligned}$$

Proto $\mathbf{A}$ není pozitivně definitní.

$$\begin{array}{c}
 \mathbf{x} \\
 \tilde{\mathbf{x}} \\
 1 \\
 0
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 \text{irrelevant} \\
 \tilde{\mathbf{A}} \\
 \mathbf{a} \\
 \mathbf{a}^H \\
 \tilde{\mathbf{x}}^H
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 \mathbf{a} \\
 \alpha \\
 1 \\
 0
 \end{array}
 \begin{array}{c}
 \mathbf{A} \tilde{\mathbf{x}} + \mathbf{a} \\
 \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} + \alpha \\
 \mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x}
 \end{array}$$

Rekurentní podmínka

Věta: Bloková matice $\mathbf{A} = \begin{array}{|c|c|} \hline \alpha & \mathbf{a}^H \\ \hline \mathbf{a} & \tilde{\mathbf{A}} \\ \hline \end{array}$ je pozitivně definitní,

právě když $\alpha > 0$ a matice $\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H$ je pozitivně definitní.

Pozorování: Gaussova eliminace prvního sloupce pomocí prvního

řádku dává v hermitovské matici:

$$\begin{array}{|c|c|} \hline \alpha & \mathbf{a}^H \\ \hline \mathbf{a} & \tilde{\mathbf{A}} \\ \hline \end{array} \sim \sim \begin{array}{|c|c|} \hline \alpha & \mathbf{a}^H \\ \hline \mathbf{0} & \tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H \\ \hline \end{array}$$

Ukázka:

$$\left(\begin{array}{c|ccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 2 & 2 & 2 & 2 \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ -1 & 2 & 7 & 20 \end{array} \right) \sim \sim \left(\begin{array}{c|ccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ 0 & \frac{5}{2} & 7 & \frac{79}{4} \end{array} \right)$$

Rekurentní podmínka

Věta: Bloková matice $\mathbf{A} = \begin{array}{|c|c|} \hline \alpha & \mathbf{a}^H \\ \hline \mathbf{a} & \tilde{\mathbf{A}} \\ \hline \end{array}$ je pozitivně definitní,

právě když $\alpha > 0$ a matice $\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H$ je pozitivně definitní.

Důsledek: Pozitivně definitní matice lze rozpoznat Gaussovou eliminací, ale sloupce je třeba eliminovat shora dolů odečítáním vhodných násobků řádku s pivotem od řádků pod ním, tzn. nesmí se měnit pořadí řádků ani řádky násobit skalárem.

Pokud má výsledná horní trojúhelníková matice kladnou diagonálu, pak byla původní matice pozitivně definitní.

Ukázka:

$$\left(\begin{array}{c|ccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 2 & 2 & 2 & 2 \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ -1 & 2 & 7 & 20 \end{array} \right) \sim \sim \left(\begin{array}{c|ccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ 0 & \frac{5}{2} & 7 & \frac{79}{4} \end{array} \right) \sim \sim \left(\begin{array}{c|ccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 2 & \frac{27}{2} \end{array} \right) \sim \sim \left(\begin{array}{c|ccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ \hline 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & \frac{19}{2} \end{array} \right)$$

Rekurentní podmínka

Věta: Bloková matice $\mathbf{A} = \begin{array}{|c|c|} \hline \alpha & \mathbf{a}^H \\ \hline \mathbf{a} & \tilde{\mathbf{A}} \\ \hline \end{array}$ je pozitivně definitní,

právě když $\alpha > 0$ a matice $\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H$ je pozitivně definitní.

Důsledek: Pozitivně definitní matice lze rozpoznat Gaussovou eliminací, ale sloupce je třeba eliminovat shora dolů odečítáním vhodných násobků řádku s pivotem od řádků pod ním, tzn. nesmí se měnit pořadí řádků ani řádky násobit skalárem.

Pokud má výsledná horní trojúhelníková matice kladnou diagonálu, pak byla původní matice pozitivně definitní.

Ukázka:

$$\begin{pmatrix} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 2 & 2 & 2 & 2 \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ -1 & 2 & 7 & 20 \end{pmatrix} \sim \sim \begin{pmatrix} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ 0 & \frac{5}{2} & 7 & \frac{79}{4} \end{pmatrix} \sim \sim \begin{pmatrix} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 2 & \frac{27}{2} \end{pmatrix} \sim \sim \begin{pmatrix} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & \frac{19}{2} \end{pmatrix}$$

Rekurentní podmínka

Věta: Bloková matice $\mathbf{A} = \begin{bmatrix} \alpha & \mathbf{a}^H \\ \mathbf{a} & \tilde{\mathbf{A}} \end{bmatrix}$ je pozitivně definitní,

právě když $\alpha > 0$ a matice $\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H$ je pozitivně definitní.

Důkaz: $\Leftarrow$ Pro $\mathbf{x} \in \mathbb{C}^n \setminus \mathbf{0}$ znač. $\mathbf{x}^T = \begin{bmatrix} x_1 & \tilde{\mathbf{x}}^T \end{bmatrix}$, $x_1 \in \mathbb{C}$, $\tilde{\mathbf{x}} \in \mathbb{C}^{n-1}$.

$$\begin{aligned} \mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} &= \begin{bmatrix} \bar{x}_1 & \tilde{\mathbf{x}}^H \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \alpha & \mathbf{a}^H \\ \mathbf{a} & \tilde{\mathbf{A}} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x_1 \\ \tilde{\mathbf{x}} \end{bmatrix} = \alpha x_1 \bar{x}_1 + x_1 \tilde{\mathbf{x}}^H \mathbf{a} + \bar{x}_1 \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} + \tilde{\mathbf{x}}^H \tilde{\mathbf{A}} \tilde{\mathbf{x}} \\ &\quad - \frac{1}{\alpha} \tilde{\mathbf{x}}^H \mathbf{a} \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} + \frac{1}{\alpha} \tilde{\mathbf{x}}^H \mathbf{a} \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} \\ &= \tilde{\mathbf{x}}^H \left(\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H \right) \tilde{\mathbf{x}} + \left(\sqrt{\alpha} \bar{x}_1 + \frac{1}{\sqrt{\alpha}} \tilde{\mathbf{x}}^H \mathbf{a} \right) \left(\sqrt{\alpha} x_1 + \frac{1}{\sqrt{\alpha}} \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} \right) \end{aligned}$$

Oba sčítance jsou nezáporné: $\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H$ je pozitivně definitní; následuje standardní skalární součin vektoru samého se sebou.

Alespoň jeden je ryze kladný, jinak $\mathbf{x} = \mathbf{0}$. Tedy $\mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} > 0$.

$\Rightarrow$ Pro $\tilde{\mathbf{x}} \in \mathbb{C}^{n-1} \setminus \mathbf{0}$ vezmeme $x_1 = -\frac{1}{\alpha} \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}}$ a $\mathbf{x}^T = \begin{bmatrix} x_1 & \tilde{\mathbf{x}}^T \end{bmatrix}$.

Dle našeho výběru: $\sqrt{\alpha} x_1 + \frac{1}{\sqrt{\alpha}} \mathbf{a}^H \tilde{\mathbf{x}} = 0$.

Nyní $0 < \mathbf{x}^H \mathbf{A} \mathbf{x} = \tilde{\mathbf{x}}^H \left(\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H \right) \tilde{\mathbf{x}} + 0 \cdot 0$

Proto $\tilde{\mathbf{A}} - \frac{1}{\alpha} \mathbf{a} \mathbf{a}^H$ je pozitivně definitní.

Též

$$\mathbf{e}^{1H} \mathbf{A} \mathbf{e}^1 = \alpha > 0.$$

Sylvesterova podmínka

Věta: Hermitovská matice $\mathbf{A}$ řádu n je pozitivně definitní, právě když matice $\mathbf{A}_1, \dots, \mathbf{A}_n$ mají kladné determinanty, kde $\mathbf{A}_i$ se sestává z prvních i řádků a sloupců $\mathbf{A}$.

Ukázka:

$$|\mathbf{A}| = |\mathbf{A}_4| = \begin{vmatrix} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 2 & 2 & 2 & 2 \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ -1 & 2 & 7 & 20 \end{vmatrix} = 38 > 0$$

$$|\mathbf{A}_3| = \begin{vmatrix} 4 & 2 & 0 \\ 2 & 2 & 2 \\ 0 & 2 & 5 \end{vmatrix} = 4 > 0$$

$$|\mathbf{A}_2| = \begin{vmatrix} 4 & 2 \\ 2 & 2 \end{vmatrix} = 4 > 0$$

$$|\mathbf{A}_1| = \det(4) = 4 > 0$$

Všechny determinanty jsou kladné, proto je $\mathbf{A}$ je pozitivně definitní.

Sylvesterova podmínka

Věta: Hermitovská matice $\mathbf{A}$ řádu n je pozitivně definitní, právě když matice $\mathbf{A}_1, \dots, \mathbf{A}_n$ mají kladné determinanty, kde $\mathbf{A}_i$ se sestává z prvních i řádků a sloupců $\mathbf{A}$.

Důkaz: Použijeme Gaussovu eliminaci $\mathbf{A} \sim \mathbf{A}'$ pro test, zda je $\mathbf{A}$ pozitivně definitní. Necht' $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ jsou prvky na diagonále výsledné horní trojúhelníkové matice $\mathbf{A}'$.

Protože jsme eliminovali řádky shora dolů,

$$\text{det}(\mathbf{A}_i) = \text{det}(\mathbf{A}'_i) = \prod_{j \leq i} \alpha_j = \text{det}(\mathbf{A}_{i-1}) \alpha_i.$$

$$\begin{aligned} \mathbf{A} \text{ je pozitivně definitní} &\Leftrightarrow \alpha_1, \dots, \alpha_n > 0 \\ &\Leftrightarrow \text{det}(\mathbf{A}_1), \dots, \text{det}(\mathbf{A}_n) > 0. \end{aligned}$$

Ukázka:

$$\begin{array}{l} \mathbf{A}_1 \\ \mathbf{A}_2 \\ \mathbf{A}_3 \\ \mathbf{A}_4 \end{array} \left| \begin{array}{cccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 2 & 2 & 2 & 2 \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ -1 & 2 & 7 & 20 \end{array} \right| = \begin{array}{l} \mathbf{A}'_1 \\ \mathbf{A}'_2 \\ \mathbf{A}'_3 \\ \mathbf{A}'_4 \end{array} \left| \begin{array}{cccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 2 & 5 & 7 \\ 0 & \frac{5}{2} & 7 & \frac{79}{4} \end{array} \right| = \begin{array}{l} \mathbf{A}'_1 \\ \mathbf{A}'_2 \\ \mathbf{A}'_3 \\ \mathbf{A}'_4 \end{array} \left| \begin{array}{cccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 2 & \frac{27}{2} \end{array} \right| = \begin{array}{l} \mathbf{A}'_1 \\ \mathbf{A}'_2 \\ \mathbf{A}'_3 \\ \mathbf{A}'_4 \end{array} \left| \begin{array}{cccc} 4 & 2 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & 2 & \frac{5}{2} \\ 0 & 0 & 1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 & \frac{19}{2} \end{array} \right|$$